

Een aantal jaren geleden is er een wandelpad aangelegd wat de achterkant van het Epema-bos in Ysbrechtum verbindt met het dorp. En al zo lang het er is vragen er soms mensen of er ook een wandelkaart is, of een route. Mensen op een parkeerplaats of op een fiets met een thermoskan op de pakjedrager. (Bagagedrager, les 1 in het Fries..)

Destijds werd bij de opening aangegeven dat er nu een 'Acht' gelopen kon worden. En er kwamen mensen op af die dat wel eens wilden zien met eigen ogen. Of wilden lopen met eigen benen. Maar er was geen kaart. Die is er nog steeds niet.

Op een windstille, zonnige, koude winterdag liep ik deze Acht van Ysbrechtum. (Want het is niet zo'n ingewikkelde route en ook niet zo lang.) En ik bedacht me dat ik me ging opofferen om een route te maken. Zodat iedereen kan genieten van het moois wat ik die stille winterdag zag.

Je kunt de route trouwens in elk jaargetijde lopen. Probeer maar eens.

Je (Ik zeg trouwens 'je' omdat ik denk dat als je van wandelen houdt je jong en fris van geest bent, dus daar houd ik het maar bij.) kunt je auto of fiets parkeren bij Epema State op de parkeerplaats. En hoewel je al een glimp van het bos ziet, beginnen we met het saaiste stuk. Het bos wacht wel.

Je loopt de parkeerplaats af en gaat rechtsaf over Schoonoord. Je loopt het dorp uit tot je bij de rotonde bent. Na de rotonde sla je linksaf het fietspad op. (De Wetterskipsdyk ligt er evenwijdig aan). Je loopt door tot je voor de brug bent. Dan kun je rechtsaf naar beneden, het is de bedoeling dat je onder de brug door loopt.

En dan zie je een houten hek wat toegang geeft tot het natuurpark Tammingalân.

Dit, in 2011 geopende weilandachtige park is vernoemd naar de Friese dichter Douwe Tamminga die lang in Ysbrechtum heeft gewoond. Her en der langs het wandelpad zie je 'opengeslagen boeken' met daarin gedeeltes van het dorpslied van Ysbrechtum, door Tamminga geschreven.

Ik sloeg nadat ik over het houten 'bruggetje' over de sloot was gekomen linksaf. Ik zag schaatsers op de vijver. Je kunt ook rechtdoor. Dat is iets korter en dus saaier.

Midden in de vijver is een oeverwaluw-wand, langs het pad vind je hier een infobord over. In het Tammingalân vind je sowieso in het voorjaar ontzettend veel vogels. Houd je allerliefste, (en ja, ik weet het: jullie aller gehoorzaamste) honden daarom alsjeblieft aan de lijn! Het park heeft een open karakter met veel waterplassen, zodat het in het voorjaar een fijne plek voor vogels is. Deze broeden hier en dat moeten we eigenlijk niet te veel verstoren. Loop door en geniet!

Als je door loopt kom je weer uit bij een houten hek: de uitgang! Je slaat linksaf. Aan je rechterkant zie je dan na zo'n 10 meter een picknickbank waar je best even kunt uitrusten, een mandarijntje kunt eten en over de weilanden uit kunt kijken. Wandelen is ook vooral genieten toch?

En rechtdoor Ysbrechtum weer in! Aan je rechterkant zie je op een gegeven moment de 'Opfeart' waar al kon worden geschaatst! Je loopt nog een stukje door en staat op een kruispunt. Aan je rechterkant weer een bankje. Rond, en groen dit kear. De Bronbank. In vroeger tijden de plaats om de laatste nieuwtjes te horen en voorbijgangers te observeren. Het twitter en facebook van de jaren '50 zeg maar.

Je hebt nu 1 lus van de acht gehad.

Je slaat nu rechtsaf de Epema wei op. Langs de kerk. Heb je zin in een stukje geschiedenis?

Komt ie, gratis en voor niets: De Kerk van IJsbrechtum uit de 12e eeuw werd in 169 een eerste maal vervangen door een nieuwe kerk. In 1865 werd deze kerk opnieuw vervangen. Deze kerk werd in opdracht van Sjuck van Welderen baron Rengers gebouwd waarbij de eerste steen op 23 juni werd gelegd. Het is een zogenaamde Waterstaatskerk.

En je komt langs de Doarpswinkel van Johannes Greidanus, alias Koekie. Je kunt hier van alles halen. En loop je op zaterdagochtend langs dan moet je erbij zijn: het banket is zo op! Hij verkoopt ook Fries suikerbrood.

Je loopt door tot je het dorp uitloopt. Als je dan voor je een oud tolhuisje ziet, met er omheen veel..eh..vintage en antieke automobielen en caravans (bouwjaar +/- 1986) dan sla je linksaf. Na ongeveer 150 meter zie je aan je linkerkant een houten hek. Je betreedt nu het wandelpad naar het Epema bos. Soms grazen er zomers schapen maar als je het hek weer goed sluit mag je erlangs. Dat zijn de schapen niet altijd met mij eens maar a la!

En dan wijst het zichzelf eigenlijk. Je loopt gewoon door en komt dan in het Epema bos. Het bos is eigenlijk een van oorsprong een park. Naar een ontwerp van Lucas Pieters Roodbaard. Het is een park in Engelse landschapsstijl. Je ziet dat ook omdat er ergens in het midden bijvoorbeeld een open plek is. In de loop van de twintigste eeuw heeft het steeds meer het karakter van een bos gekregen. Er groeien diverse stinsenplanten. En in het voorjaar heel veel sneeuwkllokjes, gele anemonen en boeren- en bonte krokussen.

Ik zelf probeerde wel echt de lus te maken maar je kunt ook wat zigzaggen. Maakt niet uit: in het Epema bos is voor het laatst iemand verdwaald in 1987. Deze persoon was na 10 minuten weer gevonden en de aanplakbiljetten konden weer opgeruimd.

Loop een extra rondje om en geniet van het zicht op Epema State.

Even nog een lesje geschiedenis:

(Mag ook best overgeslagen worden als je zin hebt in de warme chocolademelk thuis)

In de 13e eeuw werd de eerste stenen stins op deze locatie gebouwd door de hoofdeling van IJsbrechtum. Hij had daarvoor op deze locatie een houten woning met stallen en tuinen. Naast deze tuinen wierp hij op een heuvel een stins op. Deze stins stond in het bos dat tegenwoordig tussen de poort en de kerk ligt. In de aarde op deze plaats zijn restanten gevonden van deze bebouwing. Deze stins verdween rond 1450.

De bewoners van de State werden alleen bij de voornaam (*Epe*) genoemd, later werd het gebruikelijk de achternaam te gebruiken (*Epema*). Na enkele wisselingen van bezit kwam de grond weer in handen van een hoofdelingenfamilie. Vanaf 1620 werd het huidige gebouw bewoond door de familie Albada. Na 1651 bleef het elf generaties lang in handen van de Van Burmania's, de Rengers en de familie Eysinga-Van Harinxma thoe Slooten.

En dan sta je weer op de parkeerplaats! Je hebt nu ongeveer vier, viereneenhalve kilometer gewandeld. Ik hoop dat het een leuke route was en kom in een jaargetijde nog eens terug.

Nog één hele belangrijke regel die ik al eerder noemde:

Zowel in het bos als in het natuurgebied mogen de honden niet los. Dit wordt niet voor niets gevraagd. Op beide plekken broeden in het voorjaar veel vogels. Houd je alsjeblieft aan deze regel.

En dan nog twee die ik niet eerder noemde:

Laat niet als dank voor 't aangenaam verpozen.....En vooral: geniet!!

